

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖS**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIEČIŲ NUOSAVYBĖS TEISIŲ Į IŠLIKUSĮ
NEKILNOJAMĄJĮ TURTĄ ATKŪRIMO ĮSTATYMO NR. VIII-359 21 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO**

(TAP-22-49; TAP-22-50; TAIS NR. (21-31428(2); 21-31433(2))

2022-03-23 Nr. NV-716

Vilnius

Projekto rengėja: Žemės ūkio ministerija.

Projekto tikslas: siekiama užbaigti nuosavybės teisių atkūrimo į žemę procesą miestuose.

Dabartinė situacija:

NŽT duomenimis, iki 2021-10-01 šalies miestuose pateikta 51,84 tūkst. piliečių prašymų atkurti nuosavybės teises į 39,35 tūkst. ha žemės miestuose ir miestams po 1995 m. birželio 1 d. priskirtose teritorijose. Nuosavybės teisės į miestuose turėtą žemę atkurtos 48,4 tūkst. piliečių, pateikusių visus nuosavybės teises įrodančius ir giminystės ryšį su turėtos žemės savininku patvirtinančius dokumentus, – į 95,26 proc. proc. žemės ploto, nurodyto jų prašymuose.

Šiuo metu galiojančio nuosavybės teisių atkūrimo sąlygos ir tvarka nustato, kad *jeigu mieste naujų žemės sklypų yra tiek, kad visiems piliečiams*, turintiems teisę pagal įstatymą šiame mieste atkurti nuosavybės teises, perduodant neatlygintinai nuosavybėn naujus žemės sklypus, *būtų galima perduoti neatlygintinai nuosavybėn po naują žemės sklypą, tačiau šie piliečiai* Vyriausybės nustatyta tvarka kviečiami rinktis iš šiame mieste suformuotų naujų žemės sklypų, kvietime *nurodytu laiku neatvyksta* (išskyrus neatvykimą dėl ne nuo jų valios priklausančių aplinkybių) *rinktis arba atvykę per vieną mėnesį nuo kvietime nurodytos datos nepasirenka iš siūlomų naujų žemės sklypų, arba jiems naujų žemės sklypų perduoti neatlygintinai nuosavybėn nėra galimybių* dėl laisvos žemės fondo žemės šiame mieste trūkumo, *naujų žemės sklypų nepasirinkusiems ar (ir) negavusiems* neatlygintinai nuosavybėn *piliečiams* nuosavybės teisės *atkuriamos atlyginant pinigais*. Piliečiams, kurie esant išvardytoms sąlygoms nepasirinko ar (ir) negavo neatlygintinai nuosavybėn nurodytų naujų žemės sklypų, kompensuojama vidutinė Vyriausybės nustatyto dydžio žemės sklypo atitinkamame mieste vertės pinigų suma, kurią nustato Vyriausybė.

Taip pat įtvirtinta galimybė neatlygintinai nuosavybėn piliečiams bendrosios nuosavybės teise kitai paskirčiai perduoti daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių, pramonės ir sandėliavimo objektų bei komercinės paskirties objektų statybai numatytus žemės sklypus, kurie paprastai yra didesnio (1–2 ha ir daugiau) ploto. Tokiu atveju pretendentai, pageidaujantys atkurti nuosavybės teises mieste, taptų žemės sklypo bendraturčiais ir valdytų tokį žemės sklypą bendrosios nuosavybės teise.

Projekto esmė: siūloma pakeisti Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme vartojamą sąvoką „žemės sklypai“ į „žemės plotai“. Tada piliečiams, pageidaujantiems atkurti nuosavybės teises ir įrašytiems į eilę naujam žemės sklypui gauti konkrečios savivaldybės teritorijoje, pakankama sąlyga būtų laikoma ne kiekvienam piliečiui tenkantis suformuotas naujas žemės sklypas, o toks bendras šioje savivaldybėje suformuotų ir nuosavybės teisių atkūrimo procesui vykdyti pateiktų naujų žemės sklypų plotas, kuris būtų didesnis nei bendras visų piliečių pageidaujamas atkurti nuosavybės teise žemės plotas tos savivaldybės teritorijoje.

Derinimas:

- Aplinkos ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija ir NŽT dėl Įstatymo projekto pastabų ir pasiūlymų neturėjo.
- Į keletą Teisingumo ministerijos pateiktų pastabų neatsižvelgta, parengta derinimo pažyma.
- Gautos pastabos iš Lietuvos verslo konfederacijos, Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacijos ir iš pretendentų nuosavybės teisėms atkurti. Į pastabas neatsižvelgta, priežastys nurodomos derinimo pažymoje.

- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pateikė pastabų ir pasiūlymų. Pagrindinės pastabos, kad turėtų būti atliktas Įstatymo projektu numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas ir tinkamai įvertintos gautos pastabos ir organizuotas pasitarimas tarp suinteresuotų asmenų.

Atitikimas Vyriausybės programos nuostatom – Projektai Vyriausybės programos nuostatų tiesiogiai neįgyvendinimą.

Dalykinio vertinimo išvada – siūlome Projektą svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.

Ekonomikos politikos grupės patarėja

Ieva Bardauskienė

Ieva Bardauskienė, tel. +37070663887, el. p. ieva.bardauskiene@lr.lt